

preostale tablice naj se prav sigurno vrnejo pokrajinskemu odboru v Ljubljano, in sicer dne 20. t. m., tako da bodo vsakokor pred 24. t. m. v Ljubljani. Tablice, ki bi 24. t. m. ne dospele v Matično pisarno, se smatrajo razprodanim. Jugoslovenska Matica je trdno prepričana, da ji bo slovensko učiteljstvo tudi pri tej akciji z isto vnemo na roko, kakor v vsakem slučaju do sedaj. Matica pa tudi s ponosom izjavlja, da ji ravno delo slovenskega učiteljstva v veliki in izdatni meri omogoča sploh njeno kulturno delovanje med našim narodom, saj je ravno učiteljstvo omi idealni faktor, ki največ in tudi najuspešneje deluje za Jugoslovensko Matico in za njene idealne namene.

— **Preplatite sebe ili svojo školu** od 1. januara 1925 na Srpski Književni Glasnik, najstariji, najugledniji in najrasprostranjeniji jugoslovenski književni časopis. Urednik Svetislav Petrović. Raniji urednici: Bogdan Popović, dr. Jovan Skerlić, Pavle Popović, Slobodan Jovanović i dr. Vojislav M. Jovanović. Izlazi dvaput mesečno, u sveskama od osamdeset strana, uz saradnju svih najpoznatijih naših književnika i naučnika, i daje sliku celokupnog duhovnog života i našoj zemlji i inostranstvu. Godišnja pretplata 180 Din, polugodišnja 90 Din, tromesečna 45 Din. Pretplatu treba slati: Administracija Srpskog Književnog Glasnika, 9. Skopljanska ulica, Beograd. Preporučeno od Ministarstva Prosvete za knjižnice pučkih škola.

— **Konkurz za sprejem gojenk v Nudijsko šolo Rdečega križa v Beogradu.** (Šola je pod nadzorstvom ministrstva narodnega zdravja). Redovni tečaj šole za nudilje počne 15. marca i 15. septembra. Vpisanje v šolo traja do 1. marca i 15. avgusta. V pošteved pridejo samo državljanke SHS pod sledečimi pogoji: 1. Da ima kandidatkinja najmanj štiri razrede gimnazije ali odgovarajoče druge šole, o čemur naj predloži šolsko izpričevalo. 2. Da je zdrava in močna, kar naj dokaže zdravniško izpričevalo. Pri vstopu v šolo se vrši ponovni pregled. 3. Da ni mlajša od 18 in ne starejša od 30 let, kar potrjuje krstni list. 4. Da položi sprejemni pismeni izpiti. 5. Da pristane na vse obveze od strani šolske uprave. 6. Da ni predhodno obiskovala slične šole, katero je zapustila ali bila iz nje izključena. Kandidatkinje morajo v prošnji za sprejem navesti s čim so se do sedaj bavile ter priložiti spričevalo o lepem vedenju iz občine ali ustanove pri kateri so bile v službi. V šolo sprejete kandidatkinje imajo brezplačno stanovanje, hrano, pranje perila, uniformo in mesečni dodatek od 100 Din v prvem letu. Ves čas bivanja v šoli so gojenke obvezne nositi uniformo. Šola traja dve in pol leta. Sprejete kandidatke morajo prinesiti s seboj: močno obutev, zimski plašč, dovoljno perila, črnih nogavic in potrebščine za šivanje. Po končani šoli se gojenke uvrstijo v II. kategorijo državnih uradnikov. Prošnje z dokumenti treba poslati »Šoli za Nudilje«, Beograd, Deligradska 29.

— **Iz torbice belokranjskih palčkov.** Zbral in ilustriral Albin Čebular. Naša lepa Bela Krajina je neusahljiv vir narodnih zakladov. Marsikaj smo že dvignili tam. Pesniki, pisatelji, skladatelji, slikarji in znanstveniki so našli tam bogato snov za svoja dela. Učitelji in duhovniki imajo na deželi največ prilike zbirati narodno blago, ker žive med narodom. Zbiranje ni tako enostavno, ampak zahteva mnogo vestnega dela. Tovariš Čebular, ki je prišel takoj po prevratu na Talčji Vrh, se ni vdal povojni psihozi, ampak je zavihal krepko rokave in se lotil s plevelom zaraščene ledine. In danes je položil pred nas prvi tiskani obračun svojega dela. Lična zbirka je to in tu najdemo pesnice, uspavanke, nagajivke in narodne otroške igre tako primitivne, kakoršne si pač more zamisliti le nepokvarjena duša belokranjskega pastirčka. Nekaj pesmic je prav dovršenih, drugim se pa pozna, da so bile prinesene od drugod, kar seveda opazi le dober poznavalec. Čebularja poznamo sicer v šoli kot izbornega učitelja, spretnega in neumornega delovodjo v rokotvorni šoli, dalje uporabljaja svoj prosti čas kot preparator, slikar in risar. Uredil je Talčanom tudi moderen čebelnjak in ima tudi opazovalno postajo za meteorologijo in geodinamiko. Skratka, marljiv prosvetni delavec je, ki naj bi imel še obilo posnemalcev. Njegovo delo priporočamo v prvi vrsti belokranjskim šolam in rodoljubom, ker je čist dobiček namenjen za novo planinsko kočjo na Mirni gori pri Planini, ostali pa, ki jih zanima naša otroška literatura, pa naj segajo pridno

po knjigi, da omogočijo Čebularju, da nam razveže še nadaljno torbico belokranjskih palčkov, ki čuvajo tam ob Kolpi in po belokranjskih lozah in pašnikih naše narodne zaklade.

B. R.
— **Zahvala.** CM družba je nakazala za šolski oder na Planini pri Črnomlju Din 500. Za velikodušen dar se družbi najljubše zahvaljujem. — **Zagažen Iv.,** šol. upravitelj.

— **Na tehniški srednji šoli v Ljubljani** je razpisano mesto profesorja za srbohrvaščino. Prošnje, opremljene v smislu člena 12. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih, naj se predložijo oddelku ministrstva trgovine in industrije v likvidaciji v Ljubljani najkasneje do 31. januarja 1925.

— **Razpis šolske zgradbe.** Občina Tomišelj razpisuje zidavo nove šole na Jezeru pri Preserju. Natančne informacije dobe reflektanti pri krajnem šolskem svetu na Jezeru in v obč. pisarni občine Tomišelj na Jezeru št. 9. Pomudbe je vpslati do 30. t. m.

— **Lepa hvala** vsem tovarišem in tovarišicam, ki so mi pomagali pri prodaji mladinskih igrice »Oporoka kralja Matjaža« in »Gospod in sv. Peter«. Da je mladina rada segla po njih, kažejo slučaj, da je mnogo šol razven vpsolanih 10 komadov še naknadno naročilo 20—40 izvodov. — Pri tej priliki bi prosil šole, ki mi zneskov še niso vpsolale, da iste kmalu nakažejo, oziroma mi vrnejo neprodane izvide v prvotnem ovitku z označbo »Ne sprejemem — nazaj«. Ker je ena izmed igrice primerna za uprizaritev ob državnih praznikih, bo šolam, ki razpolagajo z odri, gotovo dobrodošla. Cena 3 Din za dve igrici gotovo ni visoka! — Oskar Žolnir, šolski upravitelj — Cirkevce pri Pragerskem.

— **Tečaj za izpite na meščanski šoli** bo otvorila v teku tega meseca Zveza jugoslov. železničarjev. Pokrajinski odbor bo o vsem potrebnem one, ki so se prijavili, pismeno obvestil.

— **O metodiki risanja,** ki temelji na proučevanju otroške psihe, je predaval v univerzitetni dvorani dne 18. t. m. popoldne učitelj risanja na ruski šoli v Ponomičah g. Mihail Hrisogonov. Predavanje je bilo jako zanimivo na podlagi otroških risb, ki so jih izvršili učenci ruske šole. Predmeti risb so bili vzeti iz otroškega obzorja. Posebno je dopadla risba, kako so otroci risali iz spomina igro »ringa raja«. Večji učenci so pa tudi prav dobro naslikali težje predmete po naravi — tako razne posode, cvetlice, metulje in drugo. — Predavatelj je žel na koncu predavanja splošno priznanje. Med poslušalci so bili večinoma člani »Ruske matice«.

Imenovanja in napredovanja.

— **I Imenovani so na osnovnih šolah:** v Framu Helena **Raunihner** (II/1), v Št. lju v Slov. gor. Rozalija **Girlinger-Zolgar** (II/2), na IV. ženski osnovni šoli v Mariboru Angela **Milčinski** (II/1), Marija **Farkaš** (II/1), Kristina **Petrič** (II/1), Emilija **Krajc** (II/1), Berta **Bence** (II/2), Emilija **Vah** (II/2); na III. ženski osnovni šoli v Mariboru Ida **Vodnik** (II/1) in Marija **Humek** (II/1); na II. ženski osnovni šoli v Mariboru Avgusta **Fajgelj** (II/2); v Golem Marija **Pegan-Šusteršič** (II/2), v Trbovljah-Vodah Angela **Bučar-Sitar** (II/2), na Blanci Pavla **Bregant-Majcen** (II/2), v Zasipu Amalija **Jeglič** (II/1), v Ljubljani (II. moška osnovna šola) Fran **Trost** (II/2); v Tribučah za šolskega upravitelja Fran **Mercina** (II/1), na Vinici za šolskega upravitelja Ivan **Mercina** (II/1), na Planini pri Rakeku za učitelja Andrej **Kenič** (II/1), Sv. Katarina pri Trbovljah za upravitelja Josip **Zajc** (II/1) in za učiteljico Ernesta **Zajc-Blažica** (II/1), v Rovtah za upravitelja Bogumil **Medvešček** (II/2), v Kaplji pri Marenbergu Olga **Miklavčič** (II/2), v Uncu pri Rakeku Silvester **Cerut** (II/2). — Ta imenovanja so nas presenetila posebno z ozirom na to, ker stojimo tik pred oddajo služb po razpisu in ker smo zadnjič javno tolmačili nejevoljo učiteljstva zaradi oddaje služb in premeščanja po čl. 71. čin. zak. Razmere postajajo od dne do dne nestalne in ob dvanajsti uri opozarjamo merodajne činitelje, naj prejenjajo z nezdravim postopkom in naj člen 71. velja le za izredne slučaje, če je prizadeti zadovoljen s tako namestitvijo ali v slučaju disciplinskega izreka. V interesu šolstva, stanu in v občenarodnem interesu moramo odločno to zahtevati in se bomo vztrajno nadalje borili za svoje zahteve.

— **I Imenovanje in napredovanje v prosvetni službi.** Profesor zagrebške univerze dr. Boris **Zarnik** je pomaknjen v

2. grupo I. kategorije. Profesorji v Ljubljani Adolf **Robida**, Nande **Marolt** in dr. Fran **Novak** pa v 5. grupo I. kategorije. Za kustosa v narodnem muzeju v Ljubljani v 5. grupi I. kategorije je imenovan doktor Fran **Kos**.

Obrambni vestnik.

— **ob Eden od nepoklicanih, ki se vtiče v učiteljska imenovanja.** V I. številki letošnjega »Tovariša« smo poročali, da se v učiteljska imenovanja vtičejo vsi mogoči ljudje in da hočejo učiteljstvo premeščati kot šahovske figure. Rekli smo, da osumnijo kompetenta z vse-mogočimi očitki in da ribarijo le v kalnem, ker ne morejo dokazati ničesar onim, proti katerim nastopajo. Kot tak se je izkazal neki gospod **Berščak**, ki je v »Orjuni« napadel tov. Mercina, ki je bil iz nacionalnih ozirov odpuščen od italijanske oblasti in kateremu so iz istih razlogov Italijani izgnali hčeručiteljico. Razumljivo je, da se je tov. Mercina moral potezati za službo v naši kraljevini. Tov. Mercina ni okleval kot naprednjak nikoli in ga poznamo kot moža na mestu, ki ne vrta prepričanja po vetru. In kaj je storil ta g. **Berščak**? Napadel je tov. Mercina anonimno v »Orjuni« z dne 20. decembra 1924 s sledečo notico: »Ni pozabljeno. Kakor smo informirani reflektirana na mesto učitelja v Logatcu ali na Rakeku znani poveljnik vojaškega oddelka na postaji Štanjel takoj v začetku svetovne vojne, kojega imajo naši Kraševci in Vipavci gotovo še dobro v spominu. Ne bomo tu razpravljali o njegovem delu, ko je še nosil uniformo avstrijskega »hauptmana«, opozarjamo samo tem potom tako gospoda **Mercina**, kakor **merodajne činitelje**, da to njegovo delo še ni pozabljeno in da Orjuna budno pazi in bo zlasti pazila na vse take ljudi ob meji. Upamo, da se **razumemo**«. — Na to notico je šel tov. Mercina k »Orjuni«, kjer je vse pojasnil in zahteval zadoščenja. Ker se je uredništvo prepričalo, da je tendenciozno informirano, je dalo tov. Mercini ime dopisnika na razpolago. Ta dopisnik je neki gospod **Berščak**, ki je prinesel v »Orjuni« z dne 17. januarja 1925 sledeči popravek: »Ni se pozabljeno. Pod tem naslovom sem nedavno priobčil v »Orjuni« o g. Mercini notico, v dobri veri, da so moje informacije točne. Ker sem se pozneje prepričal, da sem bil napačno informiran, te notice ne vzdržujem. — **Berščak** l. r. — Uredništvo »Orjune« je pristavilo k temu popravku še sledeče: »Priobčujemo goretno izjavo, ki jasno pričča, da smo vedno pripravljene lojalno popraviti krivico izvršeno morda vsled napačne informacije. Obenem ponovno opozarjamo vse naše dopisnike in informatorje, da v njih dopisih navajajo samo čisto resnico, ker bomo sicer vselej objavili njih ime po krivici napadenim.« — Ta slučaj nam jasno kaže, kako krivično in napačno je, če se upošteva pri učiteljskih imenovanjih glasove ljudi, ki bi ne smeli imeti nobenega vpliva na učiteljska imenovanja. Ta gospod **Berščak** je stavljal potem kot priče in se je skliceval še na tri naše kolege. Zanimati se bomo morali, kdo je ta gospod **Berščak** in kaj je, ker tega v »Orjuni« ne pove, pomagal mu je pa še tiskarski škrat. Povemo še enkrat, da se bomo brezobzirno borili proti vsem enakim slučajem, ki so se pojavili v zadnjem času in kličemo nepoklicanim: roke proč od učiteljskih imenovanj in zadev, ki Vas nič ne brigajo! Pričakujemo, da bo dala tudi šolska oblast tov. Mercini zadoščenje, ker kakor je videti iz zadnjih objavljenih imenovanj, je sumničenje v »Orjuni« vseeno imelo nekaj vpliva na imenovanje in bi skoro rekli, da je vključ popravku doseglo svoj namen.

— **ob Znani »Slovenčev« notičar,** predsednik Slomškove zveze Ivan **Štrukelj** skuša in se trudi na vse načine, da bi zanesel potom svojih notic intrigo v našo organizacijo. Ker se »Slomškovi zvezi« to ni posrečilo potom okrožnice na naša okrajna učiteljska društva, nadaljujejo v »Slovenču« potom »Učiteljskega vestnika« svoje intrigantsko delo. Vsak slučaj zvrtača namenoma na vodstvo naše organizacije in na UJU sploh, čeprav dobro ve, da organizacija ne nosi najmanjše krivde in tudi nima pri sedanjih razmerah one odločilne moči, da bi mogla preprečiti vse — posebno kar želi gospod **Štrukelj** in njegova družba. Nesramen postaja s tem, da se vtiče v stvar, ki so popolnoma interne zadeve organizacije in njenih članov in govori namenoma, kakor bi bil član organizacije in

bi tudi njega tikale omenjene zadeve. **Slomškarija** in zabavljači naj le **lepo močče**, kajti škodovala jim še ni naša organizacija, pač pa so že imeli od nje mnogo koristi, čeprav igrajo le vlogo **trotov v panju**, ki se okoriščajo od dela drugih.

Naša gospodarska organizacija.

VABILO

k izrednemu občnemu zboru društva »Učiteljska samopomoč«, ki se bo vršil v nedeljo, dne 1. februarja 1925 ob 15. uri v pisarni Hranilnice in posojilnice Učiteljskega konvikta v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6/l. s sledečim vzporedom:

1. Poročilo načelstva.
2. Volitev 1 odbornika in 3 namestnikov.
3. Prememba pravil.
4. Slučajnosti.

Odbor.

NB: Če bi ob 15. uri sklicani občni zbor ne bil sklepčen, se ob 15.30 uri skliče drugi občni zbor (§ 12.), ki je sklepčen pri vsakem številu navzočih družstvenikov.

— **Učiteljska samopomoč.** Društvo ima danes 768 vpisanih in 79 sprejetih članov. Posmrtnina znaša Din 1536.— V zadnjih mesecih pristopajo v prav lepem številu novi člani — od septembra 1924 do danes okrog 300. Nekaj nabiralnih pol kroži med učiteljstvom, precejšnje število jih pa leži neuporabljenih pri šolskih vodstvih. Prosimo vlnudno, da jih dvignete iz prahu, napolnite z imeni priglasencev in vrnete »Učit. samopomoči«. V teku prvega polletja sprejema društvo tudi starejše tovarišice in tovariše (nad 45 let). Priglasite se takoj, pozneje bo prepozno! Vsak član »Učiteljske samopomoči« naj pridobi društvu vsaj še enega novega člana. — Za 1. februar 1925 je sklican izredni občni zbor (glej vabilo). Na občnem zboru se bo stavilo nekaj važnih izprememb k društvenim pravilom, n. pr. o zvišanju prispevkov za smrtne slučaje in s tem zvišanje posmrtnine, o delni odpravi zdravniških certifikatov itd. Želeli je, da se občnega zbora udeležijo prav mnogo družstvenikov, posebno iz Ljubljane in bližnjih ob železnici ležečih krajev.

— **Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta** so darovali: Gospa Katarina **Drol**, učiteljica v pok, in posestnica v Gradu pri Bledu, 250 Din; Julij **Mayer**, nadučitelj v Dobu, 5 Din kot mesečni prispevek za januar t. l. in Alojzij **Kecelj** 10 Din letnine za 1925. — Letošnja darila znašajo 1395 Din.

— **Učiteljski dom v Mariboru.** Članarina in darila: Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo 650 Din; učiteljstvo osnovne šole v Vojniku 100 Din; upokojeno učiteljstvo v Mariboru 130 Din; učiteljsko društvo za laški okraj 200 Din; učiteljsko društvo za konjiški okraj 250 Din; Gradšnik Anton, nadučitelj v Polju, 20 Din; Černy Viktor, nadučitelj pri Sv. Juriju (Prekmurje) 25 Din; Fran Bratuš, učitelj v Poljčanah, 10 Din; Fran Voglar, ravnatelj državnega ženskega učiteljskega v Mariboru, 25 Din; učiteljstvo mestne deške osnovne šole v Celju 50 Din; učiteljstvo osnovne šole v Mežici (Feiniglvo, Vrečak Alojzija, Möderndorfer Vinke, Gallo Rudolfa) 50 Din; učiteljstvo osnovne šole v Račah (Mohorko Iv., Bizjak Franja, Lutman Marica) 30 Din; šolsko vodstvo v Puconcih (Prekmurje) 10 Din; učiteljstvo pri Sv. Duhu na Stari gori 50 Din; šolsko upraviteljstvo v Olimju 25 Din. — Iskrena hvala! — Prosimo ponovno, da se pri nakazilih natančno označi njihov namen (ali članarina ali darilo, ali plačilo za Prekmurske pravilice, ali plačilo za naročene zemljevide). — M. Kožuh, blagajnik.

Pedagoške in šolske drobtine.

× **Psihološki tečaj v Hamburgu.** Psihološki institut hamburške univerze priredi pod vodstvom dr. W. Sterna tri-mesečni tečaj za pedagogiko, psihologijo in mladinoslovje. Namen tečaja je, da usposobi učitelje in učiteljice, da lahko v šoli izvajajo psihološka raziskovanja ali pa da vodijo psihološka delovna združenja. Ker je trajanje tečaja z ozirom na snov kratko, bodo lahko sledili samo frekventanti, ki poznajo snov že kolikortoliko v teoriji. Tečaj se bo vršil od 1. maja do 1. avgusta 1925.

Odgovorni urednik: Franc **Štrukelj**. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.